

„Milostivé léto“ – novela exekučního řádu

V červenci letošního roku byla schválena novela exekučního řádu, mediálně známa také jako milostivé léto. Tato novela si klade za cíl zachránit desítky tisíc lidí z tzv. dluhové pasti (někdy též nazývané dluhová spirála), tedy situace, kdy v důsledku narůstání dluhů již člověk není schopen tyto své dluhy splácet.

Kterých dlužníků se milostivé léto týká? Jak již bylo naznačeno v úvodu, jedná se o fyzické osoby, vůči kterým je vedeno exekuční řízení pro vymožení dluhu vzniklého vůči státu či jinému veřejnoprávnímu subjektu. Konkrétně se může jednat o následující subjekty, vystupující v exekučním řízení vedeném soudním exekutorem, na straně oprávněného:

- a) Česká republika,
- b) územní samosprávný celek, včetně městské části nebo městského obvodu územně členěného statutárního města nebo městské části hlavního města Prahy,
- c) státní příspěvková organizace,
- d) státní fond,
- e) veřejná výzkumná instituce nebo veřejná vysoká škola,
- f) dobrovolný svazek obcí,
- g) regionální rada regionu soudržnosti,
- h) příspěvková organizace územního samosprávného celku,
- i) ústav založený státem nebo územním samosprávným celkem,
- j) obecně prospěšná společnost založená státem nebo územním samosprávným celkem,
- k) státní podnik nebo národní podnik,
- l) zdravotní pojišťovna,
- m) Český rozhlas nebo Česká televize, nebo
- n) právnická osoba, v níž má stát nebo územní samosprávný celek sám nebo s jinými územními samosprávnými celky většinou majetkovou účast, a to i prostřednictvím jiné právnické osoby.

Často se tedy bude jednat o **dluhy vůči obcím, krajům, zdravotním pojišťovnám, nemocnicím, dopravním podnikům, technickým službám obcí a měst, či například ČEZu**. V případě, že fyzická osoba dluží některému z výše uvedených subjektů a dluh je vymáhán soudním exekutorem, může v období od 28. 10. 2021 do 28. 1. 2022 zaplatit pouze jistinu tohoto dluhu a 908 Kč (750 Kč + DPH) jakožto náklady exekutora na zastavení exekuce, a zbytek dluhu jí bude odpuštěn.

Zákonodárce se tímto způsobem snaží pomoci zejména lidem, kteří například dostali pokutu za jízdu načerno v prostředcích MHD, kterou nezaplatili, a v tomto důsledku jim původní pokuta (např. ve výši 1500 Kč) narostla o úroky a náklady (souhrnně tzv. příslušenství), přičemž tento dluh může aktuálně dosahovat výše v řádech desítek až stovek tisíc korun. Zároveň by milostivé léto mělo pomoci i veřejnoprávním věřitelům dostat se ke starým, nedobytným dluhům, které lidé právě kvůli neadekvátně vysokému příslušenství nebyli schopni splácet. V praxi se často bude jednat právě o pokuty za neuhrazené jízdné, nezaplacený nájem v obecním bytě či například neuhrazené poplatky za odpad a podobně. Milostivé léto má však i několik omezení. V první řadě, jak již bylo uvedeno výše, musí jít o dluh

vůči některému z výše uvedených subjektů, přičemž pro tento dluh musí být vedeno soudním exekutorem exekuční řízení. V případě, kdy dluh původně vznikl vůči některému z výše uvedených subjektů, ale již byl postoupen na jiný soukromoprávní subjekt (často se bude jednat o společnosti obchodující s pohledávkami), nebude se milostivé léto na tyto dluhy vztahovat. Podobně se milostivé léto nebude vztahovat na daňové a správní exekuce, a také na dlužníky, kteří jsou již v insolvenční. Dále je potřeba také upozornit na to, že exekuční srážky se na milostivé léto nezapočítávají, a je proto třeba učinit zcela dobrovolnou zvláštní platbu.

Jakým způsobem by tedy měli dlužníci postupovat, pokud se na ně výše uvedené podmínky vztahují a rozhodnou se řešit svou finanční situaci právě využitím milostivého léta? V první řadě bude nutné zjistit, jaká je aktuální výše nesplacené jistiny. Za tímto účelem je vhodné zaslat doporučený dopis exekutorovi s žádostí o vyčíslení dlužné jistiny a uvedením spisové značky exekučního řízení (pokud ji dlužník zná), lze také doporučit, aby v dopise dlužník uvedl, jakým způsobem by ho měl exekutor o výši jistiny uvědomit (např. uvést emailovou adresu, či telefonní číslo) a dále, aby exekutora jednoznačně informoval o tom, že chce využít milostivé léto. Zároveň by bylo vhodné se v dopise dotázat, na jaký platební účet má dlužník následně jistinu zaslat, s uvedením, že v opačném případě zaplatí jistinu na účet předmětné exekuce. Doporučujeme, aby tento dopis byl exekutorovi zaslán co nejdříve (a to nejlépe ještě před účinností novely, tedy před 28. 10. 2021).

Jakmile bude dlužník znát výši jistiny, doporučujeme následující postup. Platbu jistinu navýšenou o částku 908,- Kč představující náklady exekutora, je třeba zaslat exekutorovi v období od 28. 10. 2021 do 28. 1. 2022. K jakýmkoliv platbám zaslaným před ani po tomto období se totiž nebude přihlížet. Dlužník je zároveň povinen prokázat, že zasláná platba je za účelem využití milostivého léta. Lze tedy doporučit, aby dlužník vhodným prokazatelným způsobem exekutora informoval o tom, že platbu zasílá za účelem milostivého léta, a to zejména v případě, kdy exekutora o této skutečnosti neinformoval již v dopise o sdělení výše neuhrazené jistiny a platebních údajů. Z tohoto důvodu se jeví jako vhodné uvést např. do poznámky k zasílané platbě, že chce dlužník využít milostivého léta dle části 2, čl. IV, odst. 25 zákona č. 286/2021 Sb. Následně by exekutor měl vydat rozhodnutí, jímž dlužníka osvobodí od placení veškerých dalších pohledávek souvisejících a přesahujících jistinu. Tímto by měla být exekuce skončena. Závěrem lze poukázat na nedostatečnou pojmovou preciznost novely exekučního řádu – milostivého léta. Novela totiž nestanoví zcela jasně, co vše kromě jistiny bude muset dlužník uhradit. Na tuto otázku dosud nepanuje zcela jasná shoda ani napříč odbornou veřejností. Domníváme se však, že kromě jistiny bude muset dlužník uhradit také například smluvní pokutu či kapitalizovaný úrok, neboť tyto nejsou příslušenstvím pohledávky v právním smyslu, a tudíž od nich dlužník nemůže být v rámci milostivého léta zřejmě osvobozen.

Pro radu a pomoc s oddlužením se **můžete obrátit na kteroukoliv z občanských poraden**. Kontakty naleznete zde: <https://www.obcanskeporadny.cz/cs/poradny>, nejbližší je na adrese B. Němcové 188, Havlíčkův Brod, tel.: 777 736 048.